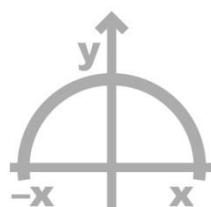

כימיה פיזיקלית 1

$\{\sqrt{x}\}^2$

תוכן העניינים

1	תרמודינמיקה
9	תרמודינמיקה

כימיה פיזיקלית 1

פרק 1 - תרומות כימיה

תוכן העניינים

1.	קביעת ערך השינוי באנטלפיה בעזרת השינויים בסביבה
2.	קביעת ערך השינוי באנטלפיה בעזרת חוק הס.
3.	

קביעת ערך שינוי האנטלפיה בעזרת השינויים בסביבה

שאלות

1) בשריפת 1 גרם של $C_2H_{4(g)}$ נפלטה אנרגיה שגרמה לחימום 300 גרם של מים

מ- $19^{\circ}C$ ל- $60^{\circ}C$. מהי האנטלפיה של שריפת $C_2H_{4(g)}$?

$$\text{החום הסגוליל של מים נתון על ידי } C_p = 4.2 \frac{J}{g \cdot ^{\circ}C}$$

2) חום השריפה של פחם הוא 6 kcal/g .

מהי מסת הפחם, שיוכל לספק בזמן שריפתו כמות חום שתאפשר כדי להפוך 20 ק"ג קרח מוצק ב- $0^{\circ}C$ למים במצב גזוי בטמפרטורה של $100^{\circ}C$?

$$\text{נתון עבור המים כי } c = 4.2 \frac{J}{g \cdot ^{\circ}C}; \Delta H_m^{\circ} = 6.06 \frac{kJ}{mol}; \Delta H_b^{\circ} = 40.7 \frac{kJ}{mol}$$

3) בערבוב 100 מ"ל תמייסת $Pb(NO_3)_2$ בריכוז 0.2 M עם 100 מ"ל תמייסת KI

בריכוז 0.8 M, נוצר משקע והטמפרטורה עלתה ב- $1.5^{\circ}C$.

חשבו את שינוי האנטלפיה ΔH , לתגובה השיקוע.

$$\text{זכרו כי קיבול החום של מים הוא } c = 4.2 \frac{J}{g \cdot ^{\circ}C}.$$

4) כמות של 25.23 גרם מתנול (CH_3OH) קפאו, ו- 4.1 kJ חום נפלטו לסביבה.

מהי אנטלפיית ההיתוך של מתנול?

5) קיבול החום של נחושת הוא $24.4 \frac{J}{Kmol}$.

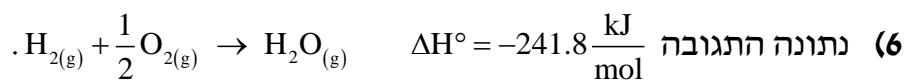
כמה חום נדרש, על מנת להעלות את הטמפרטורה של 120 גרם נחושת מ- $300^{\circ}C$ ל- $340^{\circ}C$?

א. $\sim 1844 \text{ J}$

ב. $\sim 117.1 \text{ kJ}$

ג. $\sim 976 \text{ J}$

ד. $\sim 2929 \text{ J}$

מהי כמות החום שנפלטת, ב- kJ, כאשר 36 גרם של גז מיימן מגיבים עם 36
גרם של גז חמצן?

- א. 544 kJ
- ב. -8630 kJ
- ג. 272 kJ
- ד. -1088 kJ

תשובות סופיות

$$-1446.48 \frac{\text{kJ}}{\text{mol}} \quad \text{(1)}$$

$$2395.06 \text{ גרם.} \quad \text{(2)}$$

$$-63 \frac{\text{kJ}}{\text{mol}} \quad \text{(3)}$$

$$5.2 \frac{\text{kJ}}{\text{mol}} \quad \text{(4)}$$

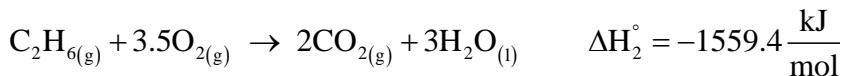
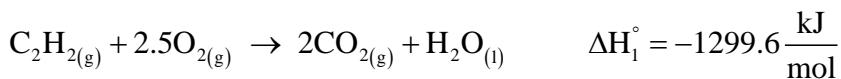
א (5)

א (6)

קביעת ערך שינוי האנטלפיה בעזרת חוק חוק הס

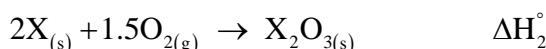
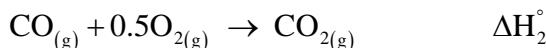
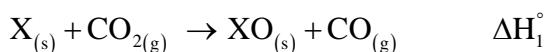
שאלות

1) נתונות התגובהות הבאות :

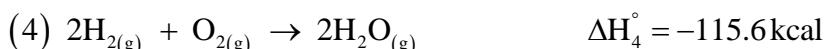
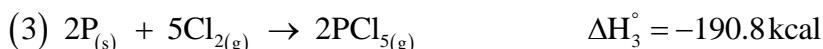
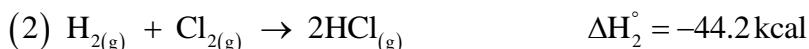

חשבו את חום התגובה $\cdot \text{C}_2\text{H}_{2(g)} + 2\text{H}_{2(g)} \rightarrow \text{C}_2\text{H}_{6(g)}$

2) פתחו ביטוי עבור ΔH לתגובה $2\text{XO}_{(s)} + \text{CO}_{2(g)} \rightarrow \text{X}_2\text{O}_{3(s)} + \text{CO}_{(g)}$ כאשר נתונים התהליכים הבאים :

3) חשבו את אנטלפיית התגובה $\text{PCl}_{5(g)} + \text{H}_2\text{O}_{(g)} \rightarrow \text{POCl}_{3(g)} + 2\text{HCl}_{(g)}$ כאשר נתונים התהליכים הבאים :

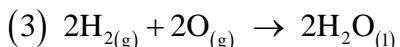
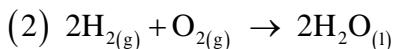
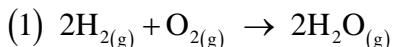

4) חשבו את האנטלפיה של התגובה $2\text{MgO}_{(s)} + \text{Si}_{(s)} \rightarrow \text{SiO}_{2(s)} + \text{Mg}_{(s)}$ כאשר נתון :

$$\Delta H_f^\circ (\text{SiO}_{2(s)}) = -20.33 \frac{\text{kcal}}{\text{mol}}$$

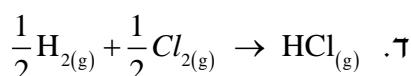
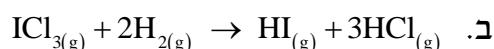
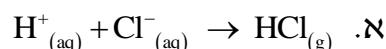
$$\Delta H_f^\circ (\text{MgO}_{(s)}) = -182.22 \frac{\text{kcal}}{\text{mol}}$$

5) נתוניים התהיליכים אקסוטרמיים הבאים :

איזה תהליך הוא אקסוטרמי ביותר? נマー.

6) איזו משואה מבין המשוואות הבאות מתארת את תהליך הייצור הנז ? HCl

7) במהלך מטבוליוז (תגובה עם חמצן) של גלוקוז ($\text{C}_6\text{H}_{12}\text{O}_{6(s)}$) נוצרים

$\text{CO}_{2(g)}$, ונפלט חום שניtinן לנצלו לביצוע עבודה בשיעור של 70% .

חשבו את מסת הגלוקוז שיש לשרו, כאשר נשענת על הר ומשקיעה לשם כך עבודה בשיעור של 3300 kJ , כאשר נתון :

$$\Delta H_f^\circ (\text{C}_6\text{H}_{12}\text{O}_{6(s)}) = -1273.3 \frac{\text{kJ}}{\text{mol}}$$

$$\Delta H_f^\circ (\text{CO}_{2(g)}) = -393.5 \frac{\text{kJ}}{\text{mol}}$$

$$\Delta H_f^\circ (\text{H}_2\text{O}_{(l)}) = -285.8 \frac{\text{kJ}}{\text{mol}}$$

א. 212 גרם.

ב. 510 גרם.

ג. 302.4 גרם.

ד. 728 גרם.

א. מהי כמות האנרגיה המשחררת, כאשר 0.256 מול של $\text{NF}_{3(\text{g})}$ נוצרים מesisודות הניל בלחץ של אטמוספירה אחת ובטמפרטורה של 289 K?

ב. היעזרו בטבלה הבאה וחשבו את אנטלפיית הקשר $F - F$.

הקשר	אנטלפיית הקשר $\frac{\text{kJ}}{\text{mol}}$
$N \equiv N$	946
$F - N$	272

6) נתון כי

$$\Delta H_c^\circ (\text{CH}_3\text{COCH}_{3(\text{l})}) = -1821.4 \frac{\text{kJ}}{\text{mol}}$$

$$\Delta H_c^\circ (\text{CH}_3\text{CH}_2\text{CHO}_{(\text{l})}) = -1816.7 \frac{\text{kJ}}{\text{mol}}$$

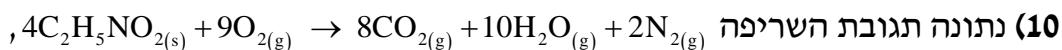
שינוי האנטלפייה (ΔH_c°) עבור התהיליך $\text{CH}_3\text{CH}_2\text{COH}_{(\text{l})} \rightarrow \text{CH}_3\text{COCH}_{3(\text{l})}$ שווה ל:

א. $-4.7 \frac{\text{kJ}}{\text{mol}}$

ב. $-3638.1 \frac{\text{kJ}}{\text{mol}}$

ג. $4.7 \frac{\text{kJ}}{\text{mol}}$

ד. $3638.1 \frac{\text{kJ}}{\text{mol}}$

וידוע כי חום השריפה של גליקין ($\text{C}_2\text{H}_5\text{NO}_2$) הוא $\Delta H_f^0 = -973.49 \frac{\text{kJ}}{\text{mole}}$ וצפוי את אנטלפיית הייזצירות של גליקין, כאשר נתון:

Substance	$\Delta H_f^0, \text{ kJ mol}^{-1}$
$\text{CO}_{2(g)}$	-393.5
$\text{H}_2\text{O}_{(l)}$	-285.8

א. $-9900 \frac{\text{kJ}}{\text{mole}}$.

ב. $-1258 \frac{\text{kJ}}{\text{mole}}$.

ג. $-528 \frac{\text{kJ}}{\text{mole}}$.

ד. אף תשובה אינה נכונה.

א. 1. חצבו את ΔH^0 עבור התגובה $\text{2NH}_{3(g)} + 3\text{F}_{2(g)} \rightarrow \text{N}_{2(g)} + 6\text{HF}_{(g)}$

2. מהו $\Delta H_f^0(\text{NF}_{3(g)})$?

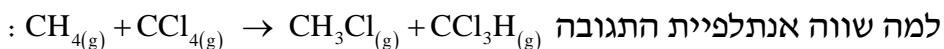
3. נתון כי $\Delta H_f^0(\text{NH}_{3(g)}) = -46 \frac{\text{kJ}}{\text{mol}}$, $\Delta H_f^0(\text{HF}_{(g)}) = -271 \frac{\text{kJ}}{\text{mol}}$

ב. נתונות אנטלפיות הקשר:

$N-H$	$F-F$	$H-F$	קשר
391	158	565	$\Delta H_D^0 \left[\frac{\text{kJ}}{\text{mol}} \right]$

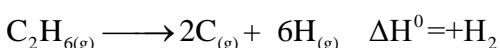
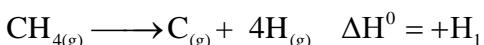
חצבו את אנטלפיית הקשר הממוצעת בין חנקן לפולואור ב- $\text{NF}_{3(g)}$.

$$\text{12) נתון כי } \Delta H_{\text{D}}^0(C - Cl) = 338 \frac{\text{kJ}}{\text{mol}} \text{ ו- } \Delta H_{\text{D}}^0(C - H) = 412 \frac{\text{kJ}}{\text{mol}}$$

- א. 0
 ב. +74
 ג. -74
 ד. +850

13) נתון :

והניחו שאנטלפיית הקשר $C - H$ בмолקולת מתאן $\left(\text{CH}_{4(\text{g})}\right)$ שווה לו
 שב מולקולת אתאן $\left(\text{C}_2\text{H}_{6(\text{g})}\right)$.

לפי נתונים השאלה, אנטלפיית הקשר $C - C$ ב מולקולת C_2H_6

שווה (ביחידות $\frac{\text{kJ}}{\text{mol}}$) ל:

- א. $\frac{H_1}{4} + \frac{H_2}{6}$
 ב. $\frac{H_2}{6} - \frac{H_1}{4}$
 ג. $H_2 - \frac{H_1}{6}$
 ד. $H_2 - \frac{3H_1}{2}$

14) תהליך שריפה של די מתייל אטיר גז (CH₃OCH₃) אקסוטרמי יותר מתחילה

השריפה של אתנוול גז (CH₃CH₂OH), כי :

- א. בין מולקולות הכהול קיימים קשרי מימן.
 ב. נקודת הרתיחה של כוהל גבוהה מזו של אטיר.
 ג. יש להشكיע יותר אנרגיה לניתוק קשרים בכהול.
 ד. יש להشكיע יותר אנרגיה לניתוק קשרים באטיר.

תשובות סופיות

$$-312 \frac{\text{kJ}}{\text{mol}} \quad \text{(1)}$$

$$\Delta H_3 - 2\Delta H_1 - 3\Delta H_2 \quad \text{(2)}$$

$$-32.5 \frac{\text{kcal}}{\text{mol}} \quad \text{(3)}$$

$$344.11 \frac{\text{kcal}}{\text{mol}} \quad \text{(4)}$$

ג (5)

ד (6)

ג (7)

$$140.67 \frac{\text{kJ}}{\text{mol}} \quad \text{ב.} \quad 33.79 \text{ kJ} \quad \text{א.} \quad \text{(8)}$$

ג (9)

ג (10)

$$281.33 \frac{\text{kJ}}{\text{mol}} \quad \text{ב.} \quad 16.654 \frac{\text{kJ}}{\text{mol}} \quad .3 \quad -62.35 \text{ kJ} \quad .2 \quad -1659.4 \text{ kJ} \quad .1. \text{ נ} \quad \text{(11)}$$

נ (12)

ד (13)

ג (14)

כימיה פיזיקלית 1

פרק 2 - תרמודינמיקה

תוכן העניינים

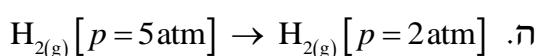
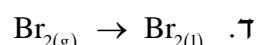
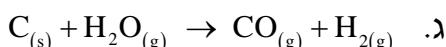
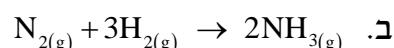
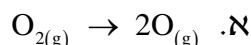
1. תרמודינמיקה 9

תרמודינמיקה

שאלות

- 1)** 2.5 מול של מים מתאדים בנקודת הרתיחה שלהם בלחץ של 1.000 atm. המים מצויים בגליל עם בוכנה, והאידוי מתרכש עקב חימום המערכת. הבוכנה נעה ללא חיכוך, כך שהלחץ הפנימי נשאר קבוע. מהי העבודה שנעשתה?
- 2)** גז אידיאלי, בלחץ 1atm וטמפרטורה של 30°C , מתפשט נגד לחץ חיצוני של 0.3atm לתוך כלי שנפחו 2.5 ליטר. כמה עבודה מבצע הגז?
- 3)** גז חומם בכלי עם בוכנה על ידי קבלת חום של 7000 J. הגז מתפשט נגד לחץ חיצוני של 750 torr, ונפח הכלי גדל מ- 700 ml ל- 1450 ml. מהו השינוי באנרגיה הפנימית של הגז?
- 4)** mol 1.00 של גז אידיאלי נמצא בכלי שנפחו 8 ליטר. הלחץ הכללי הוא 3atm והטמפרטורה היא 298 K . הגז מתפשט לנפח של 20.00 ליטר וללחץ 1.20 atm, בשני מסלולים שונים:
 מסלול 1 – התפשטות איזותרמית הפיכה.
 מסלול 2 – בשני שלבים:
 שלב א – הגז מ庫ור בনפח קבוע עד שהלחץ יורד ל- 1.20 atm.
 שלב ב – הגז מוחום ומושאר להתפשט נגד לחץ קבוע של 1.20 atm, עד שנפחו מגיעה ל- 20.00 ליטר.
 חשבו את U , q , w , ΔA בכל אחד מהמסלולים.
- 5)** מול אחד של גז אידיאלי מתפשט, תוך שמירה על טמפרטורת החדר, מנפח ההתחלתי של 1 ליטר לנפח סופי של 4 ליטר. מצאו את העבודה שנעשתה
 א. כנגד ואקום.
 ב. נגד לחץ חיצוני של 0.5 atm.

6) ביחס לתగובות הבאות, קבעו האם האנטרופיה גדולה, קטנה או לא השנתה :

7) חשבו את שינוי האנטרופיה במערכת, בסביבה וביקום, כאשר 14 גרם של חנקן מכפילים את הנפח בתהlixir :

א. התפשטות איזותרמית הפיכה.

ב. התפשטות איזותרמית לא-הפיכה (הלחץ החיצוני הוא 0).

8) חשבו את כמות החום ואת שינוי האנטרופיה במעבר של 2 מול אמונייה נוזלית (NH_3) בטמפרטורה של $40^\circ C$ – עד לאמונייה גזית ב- $-200^\circ C$, כאשר התהlixir נעשہ בלחץ קבוע.

$$\Delta H_v^0(NH_3) = 5.56 \frac{\text{kcal}}{\text{mol}}, \quad c_p(NH_{3(l)}) = 17.9 \frac{\text{cal}}{\text{mol}},$$

נתונים :

$$c_p(NH_{3(g)}) = 8.92 \frac{\text{cal}}{\text{mol}}, \quad t_b(NH_{3(l)}) = -33.46^\circ C$$

9) האנטרופיה של בדיל לבן ואפור בטמפרטורת החדר היא $S^0 = 6.3 \frac{\text{cal}}{\text{mol}^\circ K}$. שינוי האנטילפיה במעבר מבדיל לבן לאפור הוא $0.53 \frac{\text{kcal}}{\text{mol}}$. $S^0 = 6.16 \frac{\text{cal}}{\text{mol}^\circ K}$
איזו צורה של בדיל יציבה יותר?

10) נתונים :

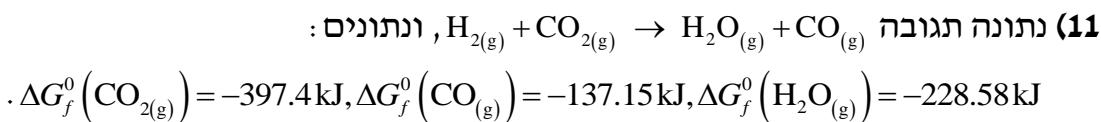
	$\Delta H_f^0 \left(\frac{\text{kJ}}{\text{mol}} \right)$	$\Delta G_f^0 \left(\frac{\text{kJ}}{\text{mol}} \right)$
$SO_{2(g)}$	-289.41	-301.43
$SO_{3(g)}$	-396.9	-3171.74

א. נסחו תגובה בין SO_2 גזוי לבין חמצן גזוי, לקבלת SO_3 גזוי.

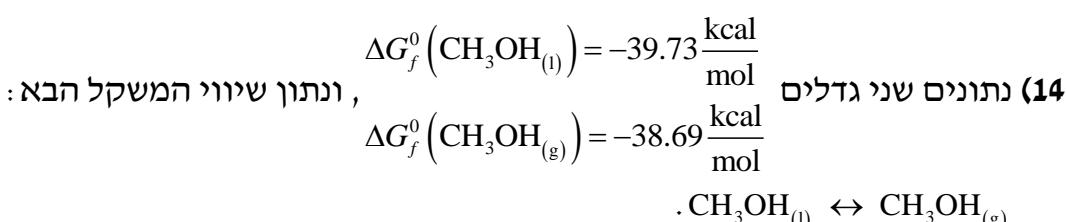
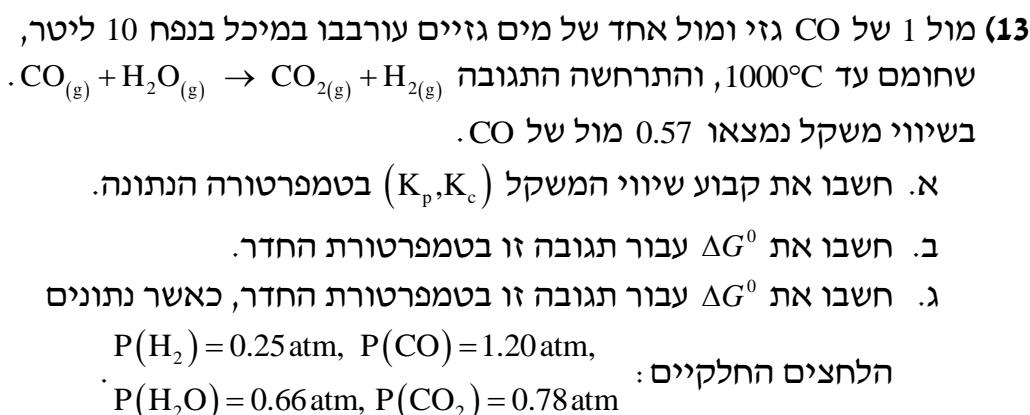
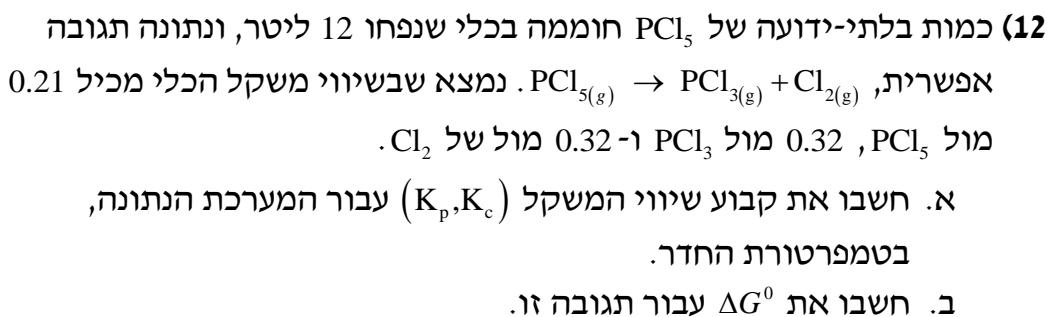
ב. איזו תחומיות יציבה יותר בנסיבות חמצן, בתנאים תקניים?

ג. חשבו את שינוי האנטרופיה עבור התגובה הנתונה.

ד. מהו תחום הטמפרטורות שבו התהlixir הוא ספונטני?

- א. האם התגובה ספונטנית בטמפרטורת החדר?
 ב. חשבו את קבוע שיווי המשקל של התגובה הנתונה.

- א. חשבו את ΔG^0 עבור תהליך זה בטמפרטורת החדר.
 ב. מהו ΔG בשיווי משקל?
 ג. האם הטמפרטורה שבה תהליכי הרתיחה של CH_3OH ספונטני נושא, גבוהה או שווה לטמפרטורת החדר? נמקו.

15) נתוני :

$$\Delta H_f^0(\text{CH}_{4(g)}) = -74.8 \frac{\text{kJ}}{\text{mol}}, \Delta H_f^0(\text{CO}_{2(g)}) = -393.5 \frac{\text{kJ}}{\text{mol}}, \Delta H_f^0(\text{H}_2\text{O}_{(l)}) = -285.9 \frac{\text{kJ}}{\text{mol}}$$

$$S^0(\text{CH}_{4(g)}) = 186.2 \text{ J/K mol}, S^0(\text{CO}_{2(g)}) = 213.6 \text{ J/K mol}$$

$$S^0(\text{O}_{2(g)}) = 205 \text{ J/K mol}, S^0(\text{H}_2\text{O}_{(l)}) = 70 \text{ J/K mol}$$

א. חשבו את ΔG^0 לתגובה השရיפה של מתאן ב- 800°K .

ב. האם התהליך ספונטני?

ג. איך תשפייע הקטנת הטמפרטורה על מידת הספונטניות של התהליך?
נמקו.

16) 100 גרם של בנזן מתחדים בנקודת הרתיחה שלו, 80.2°C , ב- 760 mm Hg

$$\text{כאשר חום האידיוי הוא } 94.4 \frac{\text{cal}}{\text{mol g}}. \text{ נתון שמסה מולרית של בנזן היא } 78.$$

מה ערכם של הגודלים הבאים :

א. עבודה שמתבצעת בתהליך הפיך, W .

ב. כמות החום, Q .

ג. שינוי האנרגיה הפנימית, ΔU .

17) מול אחד של גז אידיאלי מונו-אטומי עובר תהליך הפיך, שבו מוכפל נפחו.

שינויי האנטפלפייה בתהליך הוא $\Delta H^0 = 500 \text{ cal}$, והחום שעובר בו הוא

$$. c_p = 5 \frac{\text{cal}}{\text{mol deg}}. \text{ נתון גם כי } Q = 400 \text{ cal}$$

א. חשבו את הטמפרטורה והלחץ הסופיים, אם הטמפרטורה ההתחלתית היא 20°C , והלחץ ההתחלתי הוא 1 atm .

ב. חשבו את העבודה שבוצעה, ואת השינוי באנרגיה הפנימית של הגז.

18) מול של גז אידיאלי מתפשט מנפח של 10 ליטר וטמפרטורה של 25°C ,

$$\text{לנפח של 50 ליטר וטמפרטורה של } 100^\circ\text{C}. \text{ נתון } c_p = 6.5 \frac{\text{cal}}{\text{mol deg}}.$$

התהליך מתרחש בשני מסלולים :

מסלול א – הגז חומם בנפח קבוע ל- -100°C ואז התפשט באופן הפיך איזותרמי לנפח של 50 ליטר.

מסלול ב – הגז התפשט באופן הפיך איזותרמי לנפח של 50 ליטר ואז חומם בנפח קבוע ל- -100°C .

חשבו עבור שני המסלולים את q , W , ΔU .

תשובות סופיות

$$W = -7747.31 \text{ J} \quad (1)$$

$$W = -53195.6 \text{ J} \quad (2)$$

$$\Delta U = 6925 \text{ J} \quad (3)$$

(4) מסלול ראשון : $W = -2224.47 \text{ J}$, $q = 2224.47 \text{ J}$, $\Delta U = 0$
 מסלול שני : $W = -1459.08 \text{ J}$, $q = 1459.08 \text{ J}$, $\Delta U = 0$

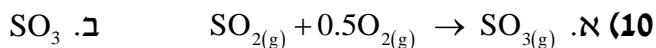
$$(5) \text{ א. } W = 0 \quad \text{ ב. } W = -151.987 \text{ J}$$

(6) א. גדלה. ב. קטנה. ג. גדלה. ד. קטנה.

$$(7) \text{ א. } \Delta S_{\text{universe}} = 0, \Delta S_{\text{enviroment}} = -2.88 \text{ J/K}, \Delta S_{\text{system}} = 2.88 \text{ J/K} \quad \text{ ב. } \Delta S_{\text{universe}} = 2.88 \text{ J/K}, \Delta S_{\text{enviroment}} = 0, \Delta S_{\text{system}} = 2.88 \text{ J/K}$$

$$(8) Q = 15519.03 \text{ cal}, \Delta S = 71.77 \text{ cal/K}$$

(9) בדיל לבן.

$$T < 1047.76 \text{ K} \text{ .ג.} \quad \Delta S^0 = -0.094 \frac{\text{kJ}}{\text{mol}} \text{ .ג.}$$

$$(11) \text{ א. } K = 2.8 \cdot 10^{-5} \text{ .ג.} \quad \text{ ב. } \text{לא.}$$

$$(12) \Delta G^0 = -50.03 \text{ J/mol} \text{ .ג.} \quad K_p = 0.98, K_c = 0.04 \text{ .א.}$$

$$(13) \Delta G^0 = -2078.8 \text{ J/mol} \text{ .ג.} \quad \Delta G^0 = 1392 \text{ J/mol} \text{ .ב.} \quad K_p = K_c = 0.57 \text{ .א.}$$

$$(14) \text{ ג. } \Delta G = 0 \text{ .ב.} \quad \Delta G^0 = 1.04 \text{ kJ/mol} \text{ .א.}$$

$$(15) \text{ ג. } \text{ראו בסרטון.} \quad \text{ ב. } \Delta G_{800}^0 = -696.4 \text{ kJ} \text{ .א.}$$

$$(16) \text{ א. } \Delta U = 8541.7 \text{ cal} \quad \text{ ב. } Q = 9440 \text{ cal} \quad \text{ W = -3756.12 J} \text{ .א.}$$

$$(17) \text{ א. } W = -63.1 \text{ cal}, \Delta U = 336.92 \text{ cal} \text{ .ב.} \quad T = 373 \text{ K}, P_2 = 0.64 \text{ atm} \text{ .ב.}$$

$$(18) \text{ מסלול ראשון : } W = -1193.4 \text{ cal}, q = 1532.4 \text{ cal}, \Delta U = 339 \text{ cal} \text{ .W = -953.49 cal, q = 1292.5 cal, } \Delta U = 339 \text{ cal}$$